

Francsek villa

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI:

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/egyház/szervezet/vállalkozás) neve: Települési Értéktár Bizottság, POLGÁRMESTERI HIVATAL, 2119 Pécel, Kossuth tér 1. +36 (28) 662 007, ertektar@pecel.hu

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai

Név: Települési Értéktár Bizottság, Pécel, Heltai Miklós elnök

Levelezési cím: 2119 Pécel, Korányi u.14.

Telefonszám: +36 (28) 788 940

E-mail cím: heltai.miklos@digikabel.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI:

1. A nemzeti érték megnevezése:

1. A nemzeti érték megnevezése: **Francsek villa, Pécel.**

2. Fellelhetőségének pontos helye: 2119 Pécel, Erzsébet sétány 3.

3. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: **Települési Értéktár.**

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Első tulajdonos: Francsek Imre építész, főmérnök¹

Második tulajdonos: Dávid család¹

Építés éve: 1903-ban már állt az épület az -India villatelep- feliratú képeslap szerint²

Tervező: Francsek Imre építész, főmérnök¹

Leírás: Domboldalba épült, földszintes, szabadon álló, változatos tömegcsoportosítású, villaszerű épület, toronnyal és terasszal³

Profila.hu oldalról

Átépitések: Jobb oldali szárnyát megcsonkították¹

Történet: "A "Bagolyvár" néven is ismert, lakóházként használt jókora nyaralóvillát idősebb Francsek Imre (1864-1920), a Közmunkatanács főmérnöke építette az 1900-as évek legelején, és a család - öt gyerekkel - attól kezdve ott töltötte a nyarakat. A tornyos, tágas villában valaha szép kis kápolna is volt. Többszintes, zegzugos udvara állandóan zengett a kölykök csatazajától. Az akkori pesti felső-középosztály divatos nyaralóhelyévé előlépett Pécel Indiának becézett negyede ezekről, a helyiek szemében nagyon egzotikus, fura épületekről kapta a nevét. A nyaralók jól ismerték egymást, Pesten is rendszeresen összejártak. (Így történt, hogy amikor Francsek Imre 1909-ben megözvegyült, a nyaralószomszéd és jó barát Bárczy István polgármester húga, Sacher Eleonóra hozzáment feleségül, s amikor tíz évvel később ő maga is meghalt, az öt árvát - köztük ifjabb Imrét, a Széchenyi-fürdő majdani építészét - Bárczyék navigálták el a diplomáig és házasságkötésekig.)

A jómódú nyaralók sokat tettek a falu fejlesztéséért: kevesen emlékeznek rá, de Francsek Imre nyilvános uszodát is épített Pécelen. Ennek ma már nyoma sincs. A villát a felnőtt gyerekek a húszas években adták el a Dávid családnak, tőlük pedig valószínűleg egyszerűen elkobozták az államosításkor. Mára nagyon lepusztult, jobb oldali szárnyát megcsonkították. Öt-hat család lakik benne, igen szűkös körülmények között. Kár érte."¹

Francsek Imre (Gödöllő, 1864. október 30.-Budapest, 1920. október 23.) magyar építész. Számos épületet tervezett szerte az országban: városligeti korcsolyacsarnok;

volt Budai Polgári Kaszinó, Krisztina tér 1.; volt Egyesült Fővárosi Takarékpénztár, Rákóczi út 11. sz.; Gellérthegy szegélyezése és lépcsőzete; Gellért-szobor környezete; szentesi evangélikus templom; szarvasi evangélikus templom (az úgynevezett Újtemplom).

Nem ő, hanem a fia, ifj. Francsek Imre építette a Széchenyi fürdő új szárnyát a strand- és népfürdővel.⁴

Villája mellett építette meg Pécel első Vízművét, amely az India-telep villáit látta el ivóvízzel.⁵

5. Indoklás az értéktárba történő felvételre:

Pécel a XIX. század végén és a XX. század elején felkapott nyaralóhelye volt az elsősorban budapesti értelmiségnek, polgárságnak. Ennek épített örökségéhez tartozik Pécelen, főleg a vasúton túli részen (India) néhány villa polgári lakóház. E tájjal harmonizáló, igényes építkezési mód megőrzése a település polgári múltjának fontos emléke.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

A szöveges részt összeállította: Saly Noémi, ifj. Bakonyi Árpád és Valentné Albert Éva.

¹<http://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9cel> (A Francsek-Dávid kúria történetéről szóló leírás szerzője Francsek Imre dédunokája, Saly Noémi. Az adatok közvetlen családi forrásokból származnak.)

²Az 1903-as dátumozású -India villatelep- feliratú képeslap Bakonyi Árpád Gyűjteményéből

³ *Virág Zsolt*: Magyar Kastélylexikon- Pest megye kastélyai és kúriái. Budapest, Perfect Project, 2001. 141. old.

⁴http://hu.wikipedia.org/wiki/Francsek_Imre (Az Életrajzi Lexikonból átvéve)

⁵ Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára. 727. Pécel. Séta a városban. TKM Egyesület Pécel Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala támogatásával. 2006. 13. old.

Archív képek Bakonyi Árpád Gyűjteményéből és a [Profila.hu oldalról](http://Profila.hu)

A képek nagyobb méretben is megtekinthetők a képre történő kattintással

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Tervező:

[Francsek Imre](#)

Helye:

2119 Pécel, Erzsébet sétány 3.

Építés éve:

1893

Fényképek:

Forgács Béla, képeslapok Bakonyi Árpád

2. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Pécel, 2015. október hó 22. nap

Heltai Miklós